

СТАНОВИЩЕ

от доктор Галин Борисов Цоков, професор в Пловдивския университет на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор'

в област на висше образование: 1. Педагогически науки;
Професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието

Докторска програма „Управление на образованието“

Автор: Ваня Фердинандова Кастрева-Монова

Тема: **“ФИНАНСОВА АВТОНОМИЯ В БЪЛГАРСКОТО УЧИЛИЩЕ
В УСЛОВИЯТА НА ДЕЛЕГИРАНИТЕ БЮДЖЕТИ ”**

Научен ръководител: проф. д-р Галин Борисов Цоков

1. Общо описание на представените материали

Със заповед на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема **“Финансова автономия в българското училище в условията на делегирани бюджети”** за придобиване на образователната и научна степен **‘доктор’** в област на висше образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието, Докторска програма „Управление на образованието“. Автор на дисертационния труд е Ваня Фердинандова Кастрева-Монова – докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Педагогика и управление на образованието“ при Педагогически факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

Представеният от Ваня Кастрева комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, включва всички необходими документи. Дисертационният труд е разработен в обем от 304 стандартни страници, от които основен текст – 290 страници. Авторката е използвала 118 литературни източника, от които 92 на кирилица и 26 на латиница, списък от 31 нормативни документа и 33 интернет ресурса. В структурно отношение работата се състои от увод, четири глави, изводи и препоръки, приноси, литература, приложения.

Докторантката е **приложил** 6 броя публикации, по темата на дисертацията.

2. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Избраната от докторатката тема е актуална не само за теорията и управлението на образованието, но и за практиката, свързана с осъществяването на училищната автономия в българската образователна система. Това е така, защото проблемите разработени в дисертацията са свързани не само с анализ, но и с конструиране на нови модели за усъвършенстване на системата на делегирани бюджети в образователните организации и оттам за повишаване на ефективността на финансовата автономия в училище. В този смисъл разработената от Ваня Кастрева тема е дисертационна и има своята научна стойност.

3. Познаване на проблема

Авторката познава много добре състоянието на изследвания проблем в науката, оценява критично и творчески литературния материал и прави комплексен анализ на теоретичните постановки.

4. Методика на изследването

Избраната методика на изследване като цяло позволява да се постигане на поставената цел и да се получи адекватен отговор на задачите, решавани в дисертационния труд.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Като цяло дисертационният труд печели със своите положителни черти, които могат да бъдат обобщени в няколко основни момента:

- Значимост и актуалност на разработения проблем;
- Комплексният анализ на теоретичните постановки за определяне на същността и спецификата на съвременните проблеми на училищната автономия и финансовата автономия в частност;
- Задълбоченият анализ на системата на делегирани бюджети в българските училища;
- Осъществено на много добро ниво мащабно емпиричното изследване;
- На основата на добрите теоретичен, количествен и качествен анализи осъществени в изследването, авторката формулира значими обобщения и препоръки, свързани с изследваната проблематика.

6. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Научните приноси на дисертационното изследване могат да се сведат до следното:

- **Теоретико-научни приноси**
 - В рамките на национално представително изследване е осъществен подробен анализ /едномерен и крос-анализ/ на актуалното състояние на училищната автономия и нейните финансови аспекти в условията на делегиран бюджет;
 - За първи път в изследване за финансовата автономия е направен едномерен анализ на мнението на всички участници в образователния процес: държавни и местни органи на управление, директори на държавни и общински училища, учители, родители, представители на училищни настоятелства и неправителствени организации в сферата на образованието;
 - Осъществен е задълбочен анализ на мнението на представителите на държавната и местната власт, родителите и представителите на местната общност на национално ниво по въпроса. Комплексно е очертана картина на контрола и отчетността на резултатите от действието на системата на делегирани бюджети.
- **Научно-приложни приноси**
 - Разработен е вариант за финансиране, по формула отговаряща на съществуващите потребности;
 - Направени са конкретни предложения за промяна на съществуващата формула за определяне на средствата по делегираните училищни бюджети;
 - Формулирани са предложения за промяна на нормативно-правната уредба за повишаване финансовата автономия в българските училища.

7. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Докторантката е приложила шест броя публикации, статии в периодични научни списания и научни сборници. Броят и характерът на публикациите напълно съответстват на изискванията на ПУ и ПФ за публична защита на дисертационния труд и в голяма степен отразяват същността и постигнатите резултати в дисертационното изследване.

8. Автореферат

Съдържанието и качеството на автореферата отразява точно структурата и основните резултати, постигнати в дисертацията

9. Критични забележки и препоръки

Към дисертационния труд могат да се отправят някои бележки и препоръки:

- Според мен в дисертацията на г-жа Кастрева има достатъчно разработени идеи и постигнати резултати, които могат да бъдат популяризирани, чрез издаване на монографичен труд и публикации в чужбина.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Дисертационният труд показва, че докторантката Ваня Фердинандова Кастрева-Монова **притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’** на Ваня Кастрева в област на висше образование: 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието, Докторска програма „Управление на образованието“.

19.06.2016 г.

Изготвил становището:

(проф. д-р Галин Цоков)